



---

Plenarhandling

---

**B9-0178/2024**

11.3.2024

# FÖRSLAG TILL RESOLUTION

till följd av ett uttalande av kommissionen

i enlighet med artikel 132.2 i arbetsordningen

om återlämnande av rumänska nationella skatter som olagligt beslagtagits av  
Ryssland  
(2024/2605(RSP))

**Vlad-Marius Botoș, Petras Auštrevičius, Fabio Massimo Castaldo,  
Dita Charanzová, Vlad Gheorghe, Bernard Guetta, Karin Karlsbro,  
Ilhan Kyuchyuk, Urmas Paet, Dragoș Pîslaru, Ramona Strugariu,  
Hilde Vautmans**  
för Renew-gruppen

**B9-0178/2024**

**Europaparlamentets resolution om återlämnande av rumänska nationella skatter som olagligt beslagtogs av Ryssland (2024/2605(RSP))**

*Europaparlamentet utfärdar denna resolution*

- med beaktande av sina tidigare resolutioner om Ryssland,
- med beaktande av artiklarna 36 och 167 i fördraget om Europeiska unionens funktionssätt (EUF-fördraget),
- med beaktande av Europaparlamentets och rådets direktiv 2014/60/EU av den 15 maj 2014 om återlämnande av kulturföremål som olagligen förts bort från en medlemsstats territorium och om ändring av förordning (EU) nr 1024/2012<sup>1</sup> och kommissionens meddelande av den 13 december 2022 om EU:s handlingsplan mot olaglig handel med kulturföremål (COM(2022)0800),
- med beaktande av Europarådets parlamentariska församlings yttrande 193 (1996) om Rysslands begäran om medlemskap i Europarådet och dess resolution 1896 (2012) om hur Ryssland uppfyller sina skyldigheter och åtaganden,
- med beaktande av Europarådets ramkonvention om kulturarvets betydelse för samhället (CETS 199) av den 27 oktober 2005 och konventionen om brott mot kulturegendom (CETS 221) av den 19 maj 2017,
- med beaktande av det rysk-rumänska fördraget om vänskapliga förbindelser och samarbete av den 4 juli 2003 och det åtföljande gemensamma uttalandet från Rumäniens och Rysslands utrikesministrar, genom vilket en gemensam kommissionen inrättades mellan Rumänien och Ryssland för frågor i samband med utvecklingen av de bilaterala förbindelserna, inbegripet frågan om de rumänska nationella skatterna,
- med beaktande av Haagkonventionen från 1954 om skydd för kulturell egendom i händelse av väpnad konflikt,
- med beaktande av Unescos konvention från 1970 om åtgärder för att förbjuda och förhindra olovlig införsel, utförsel och överlåtelse av äganderätten till kulturegendom,
- med beaktande av de allmänna folkrättsliga principer som erkänns av stater, såsom principen om god tro och principen om fredlig tvistlösning,
- med beaktande av artikel 132.2 i arbetsordningen, och av följande skäl:
  - A. Eftersom centralmakterna under första världskriget hade ockuperat en betydande del av Rumänien och hotade att ockupera resten gick den dåtida rumänska regeringen, efter

---

<sup>1</sup> EUT L 159, 28.5.2014, s. 1.

påtryckningar från sin allierade, Tsarryssland, med på att flytta Rumäniens nationella skatter till Ryssland, i syfte att hålla dem säkra från centralmakternas arméer.

- B. Den rumänska centralbankens skatter omfattade 91,48 ton rent guld, kungliga samlingar av ädelstenar och sällsynta mynt, smycken, kulturarvsmålningar och konstsamlingar, religiösa artefakter och arkiv, sällsynta historiska manuskript, samlingar och värdeföremål som tillhörde flera offentliga institutioner, privata banker, affärsföretag och enskilda personer. De spänner över fem århundraden av rumänsk historia. De sällsynta guldmynt som utgör en stor del av de skatter som Rumäniens centralbank deponerade i Moskva har ett numismatiskt och kulturellt värde utöver själva guldvärdet.
- C. De rumänska och ryska regeringarna undertecknade officiella protokoll för överföringen av dessa skatter till Moskva, med en detaljerad inventering som dokumenterar den rumänska centralbankens guldreserver, med den ryska regeringens garanti för säker transport, säker deponering och säkert återlämnande till Rumänien, vilket vid den tidpunkten bevitnades av andra stater. Skatterna flyttades med två tågtransporter i december 1916 och juli 1917. I Moskva placerades skatterna på Kreml. En inventering gjordes av den ryska sidan och befanns stämma helt överens med dokumentationen från Rumäniens centralbank.
- D. Efter oktoberrevolutionen i Ryssland och kommunisternas maktövertagande under Lenins ledning bröt den nyinrättade sovjetiska regimen de diplomatiska förbindelserna med Rumänien, beslagtogs de rumänska skatterna och vägrade att återlämna den.
- E. En stats guldreserver är en viktig finansiell tillgång som ger stabilitet till landets valuta och stärker förtroendet för nationens ekonomiska styrka. Sovjetunionens vägran att återlämna skatterna försvagade den rumänska staten efter första världskriget och har fortsatt att vara en stor tvistefråga i förbindelserna mellan de båda länderna.
- F. Vid två tillfällen, 1935 och 1956, gick Sovjetunionen med på att återlämna en del av arkiven och föremål av historiskt och kulturellt värde till Rumänien. Huvuddelen av de rumänska skatterna, inklusive guldkomponenten i den rumänska centralbankens reserv, återlämnades dock inte. Dessa två återlämnanden är tydliga tecken på att den sovjetiska/ryska sidan erkände sin skyldighet att återlämna de rumänska skatterna.
- G. Ryska federationen är den rättsliga efterträdaren till Sovjetunionen, som i sin tur tog över den juridiska personen Tsarrysslands rättskapacitet. Ryska federationen är därför skyldig att återlämna dessa tillgångar som tillhör Rumänien.
- H. Europarådets parlamentariska församling antog 2012 resolution 1896 (2012) om Ryska federationens fullgörande av skyldigheter och åtaganden, i vilken Ryska federationen uppmanades att fortsätta sina ansträngningar för att snabbt lösa kvarstående frågor om återlämnande av kulturell och annan egendom genom direkta förhandlingar med de berörda länderna.
- I. Efter det gemensamma uttalandet av den 4 juli 2003 från Rumäniens och Rysslands utrikesministrar inrättade de båda parterna en rumänsk-rysk gemensam kommission för frågor i samband med utvecklingen av de bilaterala förbindelserna, inbegripet frågan om de rumänska skatter som deponerades i Moskva under första världskriget. Kommissionen har endast sammanträtt fem gånger på femton år, och det senaste mötet

hölls 2019. I de protokoll som ingicks i slutet av dessa möten erkände den ryska sidan Rumäniens fordran på Ryska federationen och konstaterade att de handlingar som lagts fram av den rumänska sidan är autentiska, med status som ett internationellt fördrag, och visar att Rumänien har deponerat sina skatter, inbegripet centralbankens skatter, i Ryssland.

- J. Direktiven 93/7/EEG<sup>2</sup> och 2014/60/EU är centrala rättsakter om återlämnande av kulturföremål som olagligen förts bort från en medlemsstats territorium. EU:s handlingsplan mot handel med kulturföremål bekräftade EU:s allmänna åtagande att skydda kulturarvet. I EU:s lagstiftning finns bestämmelser om återlämnande av kulturföremål som olagligen förts bort, oavsett om de har flyttats inom unionen eller har förts bort från en EU-medlemsstats territorium i strid med gällande lagstiftning eller med villkor som gällde när det tillfälliga tillståndet beviljades.
- K. Rysslands olagliga beslagtagande av Rumäniens nationella skatter är ett unikt internationellt fall. En stats guldreserv och kulturarvsföremål anförtroddes en annan stat, med rättsligt giltiga dokument och garantier för återlämnande, men den mottagande staten underlät trots det att uppfylla de skyldigheter som avtalats och bröt därmed mot internationell rätt och sedvänja.
- L. Återlämnandet av de rumänska nationella skatterna är av stor betydelse för landets såväl nationella som institutionella minne. Rumänien har konsekvent försökt att få tillbaka alla sina skatter, som funnits i Moskva i över hundra år, och kommer att fortsätta att ta upp sin fordran på dagordningen tills skatterna har återlämnats fullt ut.
1. Europaparlamentet beklagar djupt Rysslands underlåtenhet att fullt ut återlämna de rumänska nationella skatterna till Rumänien, såsom uttryckligen anges i de officiella bilaterala avtalen mellan de två staterna och såsom förväntas enligt internationell rätt och internationella normer.
  2. Europaparlamentet uttrycker sin bestörtning över att Ryssland öppet har motsatt sig ett återlämnande av Rumäniens nationella skatter, trots flera förhandlingsinsatser i efterdyningarna av första världskriget och det arbete som på senare tid gjorts i Rumäniens och Rysslands gemensamma expertkommission.
  3. Europaparlamentet uppmanar Ryska federationens regering att vidta nödvändiga åtgärder för att till fullo återlämna återstoden av Rumäniens nationella skatter som under 1916 och 1917 skickades till Moskva för säker förvaring.
  4. Europaparlamentet uppmanar EU och dess medlemsstater att solidariskt stödja Rumäniens ansträngningar för att återfå sina nationella skatter, en fråga som är konstant aktuell i det rumänska samhället. Parlamentet uppmanar EU och dess medlemsstater att samarbeta med den rumänska staten och Rumäniens centralbank för att öka medvetenheten om denna fråga och samordna sina åtgärder i syfte att återföra Rumäniens nationella skatter till sin rättmätiga plats.

---

<sup>2</sup> Rådets direktiv 93/7/EEG av den 15 mars 1993 om återlämnande av kulturföremål som olagligen förts bort från en medlemsstats territorium (EGT L 74, 27.3.1993, s. 74).

5. Europaparlamentet uppmanar EU och dess medlemsstater att inkludera återlämnandet av de rumänska nationella skatterna på den diplomatiska agendan för deras förbindelser med Ryssland. Parlamentet betonar att Rumänien inte är den enda EU-medlemsstat vars nationella skatter och kulturarv har plundrats och stulits av Ryssland och efterlyser därför en grundlig analys, särskilt av skatterna från länder som ockuperades och förtrycktes av Sovjetunionen och Tsarryssland, och gemensamma EU-åtgärder för att återfå dem.
6. Europaparlamentet uppmanar EU och dess medlemsstater att utveckla en mer meningsfull och heltäckande omprövning av förbindelserna mellan EU och Ryssland, med tanke på Rysslands pågående anfallskrig mot Ukraina och hybridkrigföring mot EU och dess medlemsstater. Parlamentet anser att denna omprövning även bör omfatta andra fall där Ryssland har agerat helt i strid med internationella normer till skada för EU:s medlemsstater. Parlamentet insisterar på att återlämnande av stulna nationella skatter och EU-medlemsstaters kulturella och historiska arv måste vara ett villkor i EU:s framtida förbindelser med Ryssland.
7. Europaparlamentet välkomnar EU:s ansenliga insatser för att skydda det nationella, kulturella och historiska arvet genom lagstiftning och samarbetsmekanismer för återlämnande av kultur- och kulturarvstillgångar som olagligen tagits från EU-ländernas territorier och dess insatser för att bekämpa handeln med kulturföremål.
8. Europaparlamentet uppmanar EU och dess medlemsstater att överväga att utvidga tillämpningsområdet för EU:s politik för skydd av kulturföremål så att den även omfattar återlämning av nationella skatter som flyttats på grundval av bilaterala avtal mellan stater, samt att stärka EU:s stöd till medlemsstater som vidtar egna åtgärder. Parlamentet betonar att det olagliga beslagtagandet de rumänska nationella skatterna är av helt exceptionell karaktär, med unika särdrag som kräver skraddarsydda europeiska insatser för att möjliggöra ett återlämnande, vilket innebär ett utvidgande av tillämpningsområdet för EU:s strategi för återlämnande av tillgångar som olagligen förts bort från EU-ländernas territorier.
9. Europaparlamentet uppdrar åt talmannen att översända denna resolution till rådet, kommissionen, medlemsstaternas regeringar och parlament, Europarådet och dess parlamentariska församling, Organisationen för säkerhet och samarbete i Europa samt den ryska regeringen.